

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УРБАНІСТИКА

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0601 – Будівництво та архітектура

напряму 6.060101 Будівництво

(шифр дисципліни за ОПП ПО.6)

Стандарт чинний з дати затвердження

Харків - 2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: Міського будівництва

РОЗРОБНИКИ: к.т.н., доцент кафедри Безлюбченко О.С.

Схвалено **випусковою** кафедрою Міського будівництва
Протокол від "29"08. 201 4 року № 1

Завідувач кафедри _____ (проф. Семенов В.Т.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що
затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №
46-01.

Методист НМВ _____ (Солонюк Н.) "29" 08 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
містобудівельного факультету.

Голова Вченої ради
протокол № 1

(Рищенко Т.Д.) "29" 08.2014 р.,

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким
способом без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 201 4 рік

© Безлюбченко О.С , 201 4рік
(ІПБ розробників)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «**УРБАНІСТИКА**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.060101 «Будівництво».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, принципи, методи проектування сельбищної зони в сучасних умовах, відповідно до нових містобудівних вимог.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Філософія (у прикладах категорій та законів, що ілюструються розвитком міст), Інженерна графіка (креслення), Інженерна геологія (види ґрунтів, їх класифікація і властивості), Інженерна геодезія (розрахунок відміток та ухилів), Технічний рисунок (історія міст та прийоми креслення), Планування міст і транспорт.	Інженерний благоустрій територій; Інженерний благоустрій міст Садово-паркове та ландшафтне будівництво та господарство Геоінформаційні технології Техніко-економічне обґрунтування у містобудуванні

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

- ЗМ 1. Сельбищна територія міста;
- ЗМ 2. Комплексна оцінка території міста.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «**Урбаністика**» є засвоєння основ проектування житлового комплексу (мікрорайону) міста, організації транспортного і пішохідного руху в мікрорайоні, ландшафтно-рекреаційної зони, інфраструктура мікрорайону, житлового району.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «**Урбаністика**» є формування у студентів належного рівня знань про методи та принципи проектування житлового комплексу (мікрорайону) міста, та вміння застосовувати теоретичні знання при проектуванні генерального плану мікрорайону.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- Концепцію урбанізації;
- Форми розвитку плану міста
- Проблеми і принципи формування міського середовища;
- Планувальну структуру, функціональну організацію сельбищної території;
- Планувальні схеми вуличної мережі міста, організацію транспортного руху в місті, житловому районі, мікрорайоні;

вміти:

- застосовувати теоретичні знання при проектуванні генерального плану мікрорайону,
- проводити необхідні розрахунки по визначенню перспективної чисельності населення, необхідного житлового фонду, установ обслуговування,
- враховувати природно-кліматичні фактори в містобудівному проектуванні,
- визначати техніко-економічні показники.

мати компетентності:

- здатність до виконання проекту генерального плану мікрорайону;
- здатністю до впровадження розроблених технічних рішень і проектів;
- здатністю до підготовки вихідних даних для складання планів і ТЕП;
- здатністю до використання нормативно-технічної документації щодо природно-кліматичні фактори в містобудівному проектуванні;
- готовністю до проектування при вишукуваннях об'єктів будівництва і вивчення природних ресурсів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 годин – 4 кредита ЄКТС.

2.Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

УРБАНІСТИКА

кількість кредитів/годин 4/144

Змістовний модуль 1 *Сельбищна територія міста*

Загальні відомості про сельбищну зону: склад, розмір, значення, розміщення в місті.

- Загальні поняття про планувальний район, житловий район, мікрорайон, квартал.
- Планувальна структура сельбищної зони малого, середнього, крупного, великого міста.
- Загальні відомості про житловий район. Визначення розмірів, кількості населення, меж та стадії проектування. Функціональне зонування,
- Вулично-дорожня мережа району, транспортний та пішохідний рух.

Мікрорайон (житловий комплекс). Загальні відомості, Функціональне зонування території, Основні вимоги для забудови.

- Організація культурно-побутового обслуговування мікрорайону.
- Організація транспортного та пішохідного руху в мікрорайоні.
- Містобудівний аналіз побудованих житлових районів.
- Благоустрій території житлових районів та мікрорайонів.
- Квартал. Принципи забудови.
- Вплив геопатогених факторів на проектування та будівництво житлових районів.

Змістовий модуль 2 *Комплексна оцінка території міста*

Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста.

Значення центру в соціальному, транспортному та архітектурному відношенні. Зонування території. Вимоги до розміщення.

Комплексна оцінка території міста.

- Ефективність використання міських територій.
- Економічні аспекти містобудівного проектування
- Проблеми організації сформованих сельбищних територій.
- Методи стратегічного планування розвитку міст.

Індивідуальне завдання:

курсний проект на тему «Організація забудови житлового комплексу (мікрорайону)».

3. Рекомендована основна навчальна література

1. Урбаністика: Навчальний посібник/ О.С. Безлюбченко О.В. Завальний. – Харків: ХНУМГ, 2013. – 244 с.
2. Містобудування (Довідник проектувальника), за загальною редакцією Панченко Т.Ф. Укрархбудінформ, - К., 2001
3. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» -К.:Укрархбудінформ, 1993. – 107 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, контрольні роботи, захист курсового проекту, питання до екзамену.

УРБАНІСТИКА

Мета та завдання вивчення дисципліни це засвоєння основ проектування житлового комплексу (мікрорайону) міста, організації транспортного і пішохідного руху в мікрорайоні, ландшафтно-рекреаційної зони, інфраструктура мікрорайону, житлового району. Визначення концепції урбанізації; Проблеми і принципи формування міського середовища.

Предмет вивчення дисципліни це методи та принципи проектування сельбищної зони в сучасних умовах, що відповідають новим містобудівним вимогам.

Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни **Урбаністика**

4/144

Змістовний модуль 1 *Сельбищна територія міста.*

Загальні відомості про сельбищну зону: склад, розмір, значення, розміщення в місті.

- Загальні поняття про планувальний район, житловий район, мікрорайон, квартал.
- Планувальна структура сельбищної зони малого, середнього, крупного, великого міста.
- Загальні відомості про житловий район. Визначення розмірів, кількості населення, меж та стадії проектування. Функціональне зонування,
- Вулично-дорожня мережа району, транспортний та пішохідний рух.

Мікрорайон (житловий комплекс). Загальні відомості, Функціональне зонування території, Основні вимоги для забудови.

Змістовний модуль 2 *Комплексна оцінка території міста*

Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Комплексна оцінка території міста.

Значення центру в соціальному, транспортному та архітектурному відношенні. Зонування території. Вимоги до розміщення.

Комплексна оцінка території міста.

- Ефективність використання міських територій.
- Економічні аспекти містобудівного проектування
- Проблеми організації сформованих сельбищних територій.
- Методи стратегічного планування розвитку міст.

ABSTRACT (ANNOTATION)

URBAN (A science about city)

The purpose and tasks of studying of discipline this mastering of bases of designing of an inhabited complex (microdistrict) of city, the organization of transport and foot movement in microdistrict, a recreational zone, an infrastructure of city, microdistrict, residential area.

Subject of studying in discipline it structure inhabited zones of city; functional zones of microdistrict, public city centre, establishments of mass service, technical and economic parameters of design decisions.

Information volume (maintenance) of discipline Урбанистика

4/144

SM Modules 1 residential area of the city.

General information about the residential area, composition, size, value accommodation in the city.

- General concepts of the planning area, residential area, district, quarter.
- Planning structure of the residential areas of small, medium, large, big city.
- General information about the district lived. Determination of size, population, boundaries and design stage. Functional zoning,
- Road network area, transport and pedestrian traffic.

Estate (apartment complex). General information, functional zoning, Basic requirements for building.

- Organization of cultural and community services district.
- Organization of transport and pedestrian traffic in the neighborhood.
- Urban Development analysis of the constructed residential areas.
- Landscaping of residential areas and neighborhoods.

CM 2. Complex estimation of territory of city.

Of the city center, and their importance in building cities. Comprehensive assessment of the city.

The value of the center of social, transport and architectural terms. Zoning. Requirements for the placement.

Complex estimation of territory of city.

- Efficiency of use of city territories.
- Aspects of town-planning designing
- Problems of the organization generated inhabited territories.
- Methods of strategic planning development of cities.

Аннотация программы учебной дисциплины

УРБАНИСТИКА

Цель и задачи изучения дисциплины это усвоение основ проектирования жилого комплекса (микрорайона) города, организации транспортного и пешеходного движения в микрорайоне, ландшафтно-рекреационной зоне, инфраструктура города, микрорайона, жилого района.

Предмет изучения в дисциплине это планировочная структура селитебной зоны города; функциональные зоны микрорайона, улично-магистральная сеть, общественный центр города, учреждения массового

обслуживания, технико-экономические показатели (ТЭП) проектных решений.

Информационный объем (содержание) дисциплины Урбанистика

4/144

СМ 1. Селитебная территория города.

Общие сведения о селитебной зоне, состав, размер, значение, размещение в городе.

- Общие понятия о планировочном районе, жилом районе, микрорайоне, квартале.

- Планировочная структура селитебной зоны малого, среднего, крупного, большого города.

- Общие сведения о жилом районе. Определение размеров, численности населения, границ и стадии проектирования. Функциональное зонирование,

- Улично-дорожная сеть района, транспортное и пешеходное движение.

Микрорайон (жилой комплекс). Общие сведения, Функциональное зонирование территории, Основные требования к застройке.

- Организация культурно-бытового обслуживания микрорайона.

- Организация транспортного и пешеходного движения в микрорайоне.

- Градостроительный анализ построенных жилых районов.

СМ 2. Комплексная оценка территории города

Общегородские центры, и их значение в застройке городов. Комплексная оценка территории города.

Значение центра в социальном, транспортном и архитектурном отношении. Зонирование территории. Требования к размещению.

Комплексная оценка территории города.

- Эффективность использования городских территорий.

- Экономические аспекты градостроительного проектирования

- Проблема организации сформированных сельбищных территорий.

- Методы стратегического планирования развития городов.